

Bankalarda Sahiplikteki Yoğunlaşma ve Yönetim Kurulu Yapısının Tobin Q Üzerindeki Doğrusal Olmayan Etkileri

Emel BACHA SIMÖES¹

Özet

Finansal aracı rolüyle ön plana çıkan bankalarda performans, birçok faktöre bağlı olarak değişmektedir ve son yıllarda kurumsal yönetim uygulamalarının önemine dikkat çekilmektedir. Bu çalışmada bankaların sahiplik yapısı, yönetim kurulunun özellikleri ve performans arasındaki ilişkiler gelişmekte olan ülkelerdeki ticari bankalar açısından araştırılmıştır. Elde edilen bulgular, bankaların cari dönemdeki performans düzeylerinin bir dönem önceki performans düzeylerinden pozitif yönde etkilendiğini göstermiştir. Banka performansı, yönetim kurulu ve sahiplik yapısı bileşiminden etkilenmektedir. Yönetim kurulu ölçeği ile Tobin q arasındaki ilişki doğrusal değildir. Bankalarda büyük ortağın sahiplik hakkı ile Tobin q arasındaki ilişkisinin doğrusal olmadığı saptanmıştır. Doğrusal olmayan ilişki, kurumsal yönetim açısından optimal bir düzeyin varlığına işaret etmektedir. Yönetim kurulundaki bağımsız üye ve uzman üye oranlarının artması banka performansını negatif yönde etkilemektedir. Buna karşın, banka yönetim kurulunda ikilik olması halinde banka performansının arttığı belirlenmiştir. Bankanın finansal yapısı değerlendirildiğinde, bankanın takipteki kredi oranının artmasının banka performansını düşürdüğü saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, yönetim kurulu ölçeği, Tobin's Q, Sistem GMM.

Jel Kodu: L25, G34, G21

Nonlinear Effects of Ownership Concentration and Board Structure on Tobin's Q in Banks

Abstract

The performance of banks, which stand out with their financial intermediary role, varies depending on many factors and the importance of corporate governance practices has been emphasized in recent years. The findings show that the performance levels of banks in the current period are positively affected by their previous performance levels. The bank's performance is affected by its board of directors and ownership structure. The relationship between board scale and Tobin q is not linear. It has been determined that the relationship between the ownership right of the large shareholder and Tobin q in banks is not linear. The nonlinear relationship indicates the existence of an optimal level in terms of corporate governance practices. The increase in the ratio of independent and expert members in the board of directors affects the bank performance negatively. Also, it has been determined that the performance of the bank increases in case of duality in the board of directors of the bank. When the financial structure of the bank was evaluated, it was determined that the increase in the bank's non-performing loan ratio decreased the bank's performance.

Keywords: Banking, board size, Tobin's Q, System GMM.

Jel Codes: L25, G34, G21

ATIF ÖNERİSİ (APA): Bacha Sımöes, E. (2023). Bankalarda Sahiplikteki Yoğunlaşma ve Yönetim Kurulu Yapısının Tobin Q Üzerindeki Doğrusal Olmayan Etkileri. *İzmir İktisat Dergisi*. 38(2). 483-501. Doi: 10.24988/ije.1166682

¹Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Serik İşletme Fakültesi, Gayrimenkul ve Varlık Değerleme Bölümü, Serik/Antalya, Türkiye. **EMAIL:** eyucel@akdeniz.edu.tr **ORCID:** 0000-0002-9675-1110

1. GİRİŞ

Bankaların faaliyetleri kesin kuralları içeren mevzuatlar ve yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Ancak, etkin bir yönetim yapısının oluşturulması bankaların daha yüksek performans düzeyine ulaşmalarına olanak sağlamaktadır. Kurumsal yönetim, bankaya taraf kesimler açısından etkin kararlar alınması, azınlık haklarının korunması, denetim ve kontrol süreçlerinin izlenmesi ve risk yönetimi konusunda bir takım standartlar getirmektedir. Kurumsal yönetim mekanizmaları aracılığıyla yönetsel faaliyetlerde, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve adil bir yönetim şekli oluşturulabilmektedir. Kurumsal yönetim standartlarının bankalarda uygulanması sonucunda temsil maliyetlerinin azalması ve performansın yükselmesi beklenmektedir.

Temsil maliyetleri, yöneticilerin kendi faydalarını maksimize etme çabasına girmeleri halinde söz konusu olmaktadır. Jensen and Meckling (1976), Temsil teorisi kapsamında firma sahibi ve yöneticisi arasındaki çıkar çatışmalarını (convergence-of-interest hypothesis) açıklamıştır. Temsil maliyetlerinin azaltılmasında bir araç olarak kurumsal yönetimden yararlanılması önerilmektedir. Fauzi and Locke (2012), temsil çatışmaları ve temsil maliyetlerini azaltmada, borçlanma oranı, içeridekilerin sahipliği ve blok sahiplik oranlarının artırılmasını önermiştir. Yönetim kurulunun ölçeği arttıkça, kuruldaki bağımsız üye oranı da artacaktır. Bağımsız üye oranının yüksek olması, yönetim tarafından alınan kararların daha etkin bir şekilde değerlendirilebileceğini göstermektedir (Fama and Jensen, 1983; Shleifer ve Vishny, 1997). Bağımsız üyeler, kurulun izlenmesi ve denetlenmesine katkı sağlayarak optimal kararlar alabilmesine imkan sunarlar (Belhaj ve Mateus, 2016; Pathan ve diğ. 2007; Andres ve Vallelado, 2008). Temsil teorisinin aksine Stewardship teori, yöneticilerin güvenilir olduğunu ve firma kaynaklarını en iyi şekilde kullanacağını kabul etmektedir (Donaldson and Davis, 1991; 1994). Bu teoride, yönetim kurulunun izleme fonksiyonundan ziyade, kurulun danışmanlık özelliği öne çıkarılmaktadır. Yönetim kurulunda ikilik (CEO duality) olması halinde, firmaya taraf kesimler açısından daha etkin kararlar alınabileceği kabul edilmektedir. İkilik durumunda, Temsil teorisi firma performansında azalma olacağını öne sürerken, Stewardship teori performansın artacağını savunmaktadır (Donaldson ve Davis, 1994; Finkelstein ve D'Aveni, 1994).

Sahiplikteki yoğunlaşma veya yaygın sahiplik yapısı, firmada yönetim sürecini etkileyen bir unsur olarak görülmektedir. Berle ve Means (1932), sahiplikteki yoğunlaşma arttıkça, performansın artacağını belirtmiştir. Bankalarda sahiplik yapısı, kurumsal, yabancı ve/veya özel sahiplik yapısı şeklindedir. La Porta ve diğ. (1999) göre, yaygın sahiplik yapısının bulunduğu firmalarda, küçük hissedarlar nakit akım hakkını elde edebilmektedir. Buna karşın yaygın sahiplik yapısı, profesyonel yöneticiler tarafından yönetim ve kontrol hakkının elde edilebilmesine ortam hazırlamaktadır. Bu durumda güç ve prestij kaynaklarının, yöneticilerin kendi çıkarlarına göre kullanabilmeleri söz konusu olabilmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki halka açık işletmelerin büyük paya sahip olan ortağı, hisse senetlerinin çoğuna sahip olmaktadır (La Porta vd., 1998; La Porta vd., 1999). Bir firmada büyük ortak yani hakim ortak (ultimate owner), nakit akım haklarını ve yönetsel gücü elinde tutmaktadır (Marks, 1999; Almeida ve Wolfenzon, 2006). Hakim ortak, doğrudan yönetici olmasa bile yönetsel faaliyetleri etkileyebilme gücüne sahiptir. Bu ortağın verdiği kararların kontrol mekanizması dışında kalması, firma performansını negatif yönde etkileyebilir. Kontrolü elinde tutan büyük ortağın kişisel faydalarını artırma amacı ile firma değeri maksimizasyonu amacı, bazı durumlarda birbiriyle çelişebilmektedir. Bu durum firma açısından negatif sonuçlar doğurabilmektedir. Yöneticinin sahiplik oranının yüksek olması halinde ise, yönetsel faaliyetlerin izlenme ve kontrol edilme düzeyi azalabilmektedir. Denetimin azalması, firma performansını olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer yandan yönetsel sahiplik ve performans arasındaki ilişkinin doğrusal olmadığını belirten çalışmalara literatürde rastlanmaktadır (Morck, Shleifer ve Vishny, 1988).

Finansal araçlar olarak bankalarda sağlıklı bir yönetim yapısının olması, mevduat sahiplerinin korunması ve ödemeler sisteminin şeffaflığı açısından önemlidir. Bankaların güçlü bir yapıya sahip

olmaları, faaliyette bulunulan ekonomideki sistematik riskin azaltılmasında da büyük rol oynayacaktır. Bir finansal aracı olarak bankalar, ayrıca finansal ürün ve hizmet sunmaktadır. Bankaların yüksek kaldıraç düzeyine sahip olmaları ve dolayısıyla finansal risklerinin yüksek olması, finansal olmayan firmalardan farklı bir yapıya sahip olmalarına neden olmaktadır. Bankaların karmaşık bir organizasyon yapısına sahip olmaları, bilgi asimetrisini artırmaktadır. Bilgi asimetrisinin artması halinde, banka çıkar gruplarının banka yönetiminin aldığı kararlar üzerindeki denetim ve gözetim yeteneği azalmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler açısından bankalarda sahiplikteki yoğunlaşma, yönetim kurulunun yapısı ve Tobin Q arasındaki ilişkilerin incelenmesi, bankaya taraf kesimler ve yasa koyucular açısından yol gösterici olacaktır. Bu çalışmanın literatüre katkısı, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki bankalarda yönetim kurulunun yapısı ve sahiplikteki yoğunlaşmanın banka performansını nasıl etkilediğinin belirlenmesi ve politika önerilerinin geliştirilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Söz konusu etkilerin doğrusal olup olmadığının tespit edilmesi, yönetim kurulunun özellikleri ve sahiplikteki yoğunlaşma açısından optimal bir düzeyin mümkün olup olmadığına ışık tutacaktır. Bu çerçevede, sahiplikteki yoğunlaşma ve performans arasında optimal bir noktanın olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular, bankaların sahiplik yapısındaki yoğunlaşma oranı ile Tobin Q oranı arasındaki ilişkinin doğrusal olmadığını göstermiştir. Benzer ilişki, yönetim kurulu ölçeği ve Tobin Q oranı açısından da elde edilmiştir.

2. LİTERATÜR

Bankalarda yönetim kurulu yapısı ve sahiplik yapısının banka performansına etkileri finans literatüründe incelenen güncel konular arasında yer almaktadır. Staikouras ve diğ. (2007), Avrupa'daki 58 bankanın 2002-2004 dönemi verilerini kullanarak yaptıkları çalışmada, yönetim kurulu ölçeği arttıkça performansın azaldığını saptamışlardır. Krediler/Aktifler oranı ile performans ilişkisi açısından anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır. Garg (2007), yönetim kurulu ölçeği ile performans arasında ters yönlü ilişki olduğunu belirtmiştir. Pathan ve diğ. (2007) ise, 1999-2003 dönemi üzerinden yaptıkları analizler sonucunda, Tayland'daki yerel ticari bankalarda yönetim kurulu büyüklüğü arttıkça, performansın azaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmada, bağımsız yönetim kurulu üye oranı arttıkça banka performansının da arttığı belirtilmiştir. Andres ve Vallelado (2008), bankalarda ikilik konusunu incelemiş ve bağımsız yönetim kurulu üye oranı ile performans arasında pozitif ilişki olduğunu saptamışlardır. Yönetim kurulu ölçeği ile performans arasında ters U şeklinde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bankanın yönetim kurulu bileşiminin ve yönetim kurulu ölçeğinin, yönetim kurulu üyelerinin izleme ve yönlendirme kabiliyetiyle ilgili olduğu vurgulanmıştır. Yönetim kurulunun çok büyük ölçekli olmaması ve bağımsız üye oranının çok fazla olmaması, yönetim kurulunun izleme ve yönlendirme konusunda daha etkili olabilmesine imkan sağlamaktadır. Pathan (2009), bankalarda yönetim kurulunun büyük olması halinde bankaların daha fazla risk alma eğiliminde oldukları sonucuna ulaşmıştır. Küçük ölçekli yönetim kuruluna sahip olan bankaların risk alma eğiliminin azaldığı belirtilmiştir. Cornett, McNutt ve Tehranian'a göre (2009), kurumsal yönetim mekanizmaları bankaların kazançları ve kazanç yönetimini etkilemektedir. Adams ve Mehran (2011), bankacılık sektörü ile finans dışı sektörlerde kurumsal yönetim uygulamaları açısından farklılık olduğunu göstermiştir. Yönetim kurulunun ölçeği ile performans arasında pozitif ilişki saptamışlardır. Performans ölçüsü olarak Tobin q değerinin kullanıldığı çalışmada, komite sayısı ile performans arasında negatif ilişki elde edilmiştir. Pathan ve Faff (2013), 1997-2011 dönemi üzerinden Amerika'daki bankaları araştırmışlar, yönetim kurulu ölçeği ve bağımsız yönetim kurulu üye sayısının artması halinde banka performansının azaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Özellikle piyasa gücü zayıf olan bankalarda yönetim yapısının performans üzerinde etkili olduğu vurgulanmıştır. Doğan ve Topal (2015), yönetim kurulu ölçeği ile performans arasında negatif ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Yücel (2016) çalışmasında ise, ikilik ile performans arasında pozitif ilişki olduğunu raporlamıştır. Belhaj ve Mateus (2016), 2002-2011

dönemi üzerinden 11 Avrupa ülkesindeki 73 banka verisini kullanarak yaptıkları analizler sonucunda, yönetim kurulu ölçeğindeki artışın banka performansını pozitif etkilediği tespit edilmiştir. Performans ile yönetim kurulunun bileşimi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirtilmiştir. Küresel finansal krizlerin kurumsal yönetimi etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Gafoor ve diğerleri (2018), Hindistan'daki ticari bankalarda performansın, yönetim kurulu ölçeğindeki artıştan olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Bezawada (2020), yönetim kurulu ölçeği ile toplantı sayısındaki artışın Tobin q üzerinde negatif etki yaptığını saptamıştır. Karkowska ve Acedanski (2020) ise, bankaların istikrarlı bir şekilde faaliyetlerini sürdürmelerinde, küçük yönetim kuruluna sahip olunması ve bağımsız üye oranının yüksek olmasının bir gereklilik olduğunu vurgulamışlardır.

Sahiplikteki yoğunlaşmanın, gelişmekte olan ülkelerde, gelişmiş ülkelere oranla daha fazla olduğu kabul edilmektedir. Berle-Means (1932) çalışmasında, yaygın sahiplik yapısının varlığı halinde, firmaların daha düşük performans seviyelerine sahip oldukları belirtilmiştir. Sahiplik ve kontrol ayrımının artmasının firma değerinde azalmaya yol açtığı vurgulanmıştır. Demsetz'e göre (1983), yaygın sahiplik oranı arttıkça performans azalmaktadır. La Porta ve diğerleri (1999), hissedarları koruma eğilimde olan ülkelerde yaygın sahiplik yapısının yüksek olduğu, bu mekanizmaların zayıf olduğu ülkelerde ise ailelerden oluşan büyük ortakların hakim olduğu konusuna dikkati çekmişlerdir. Hakim ortağın hisse senedi sahiplik oranı arttıkça, firma değeri de artmaktadır (La Porta vd., 1998; Claessens vd., 2000; Claessens vd., 2002). Gelişmiş ülkelerde yaygın sahiplik oranı yüksek ve aile sahiplik oranı düşüktür. Gelişmekte olan ülkelerde ise bu durumun tersi söz konusudur (Morck ve diğ., 2005). Demsetz ve Villalonga (2001), sahiplik yapısının firmalara göre farklılık gösterdiğini ortaya koymuşlardır.

Morck ve diğ. (1988), firma içinden kişilerin sahiplik oranı ile performans arasında doğrusal olmayan ilişki bulgusuna ulaşmışlardır. Gedajlovic ve Shapiro (1998), Amerika açısından sahiplik yapısındaki yoğunlaşma ile performans arasında istatistiksel açıdan anlamlı doğrusal olmayan ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır. İlk olarak, sahiplikteki yoğunlaşma artmaya başladığında firma performansı azalmaktadır. Başka bir ifadeyle, firma performansı sahiplikteki yoğunlaşmadan negatif etkilenmektedir. Ancak, yoğunlaşmanın daha da artması halinde, bu negatif etki pozitive dönüşmektedir. Griffith ve diğ. (2002), ticari bankalarda performans ve sahiplik arasında doğrusal olmayan ilişki olduğunu saptamışlardır. Kapopoulos ve Lazaretou (2007), sahiplik yapısındaki yoğunlaşmanın artması halinde firma performansında artış olduğunu belirtmişlerdir. Fauzi and Locke (2012), performans ve sahiplik arasında doğrusal olmayan ilişki bulgusunu ticari firmalar açısından elde etmişlerdir. Sarkar ve Sarkar (2018), sahiplik yapısı yoğunlaşma ile yönetim kurulunun bağımsızlığındaki artışın performansı pozitif yönde etkilediğini raporlamışlardır. Shao (2019), sahiplik yapısındaki yoğunlaşmanın performansı artırdığını belirtmiştir.

Türkiye'yi konu edinen çalışmalarda, firmalarda hakim ortak bulunma düzeyinin yüksek olduğu raporlanmaktadır. Yurtoğlu (2000), özellikle aile şirketlerinde hakim ortağın olmasının firma performansını olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Gençtürk (2003), sahiplikteki yoğunlaşmanın net kar marjını artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Bayrakdaroğlu (2010), sahiplik yapısındaki yoğunlaşma arttıkça, Tobin q'ya olan pozitif yönlü etkinin kuvvetlendiğine dikkati çekmiştir. Benzer bulguya Mandacı ve Gümüş (2010) çalışmasında da ulaşılmıştır. Şamiloğlu ve Ünlü (2010) çalışmasında, sahiplik yapısının performansı etkilediğine dair anlamlı bir bulguya ulaşılmadığı belirtilmiştir. Yılgör ve Yücel (2012) çalışmalarında, çok karmaşık olmayan piramit sahiplik yapısının Türkiye'de yaygın şekilde yer aldığını ortaya koymuşlardır. Aytekin ve İbiş (2014), sahiplikteki yoğunlaşmanın performansı negatif yönde etkilediğini saptamışlardır. Ticari bankaları konu edinen Tükenmez (2016) ise, bankanın büyük ortağının payı ile aktif karlılığı arasında negatif ilişki oldu sonucuna ulaşmıştır.

3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu çalışmada, Türkiye, Brezilya, Hindistan, Güney Afrika, Taiwan ve Kuzey Kore'deki borsaya kayıtlı bankalar açısından yönetim kurulunun özellikleri ve sahiplikteki yoğunlaşma ile Tobin Q arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Bankalara ait 2007-2014 dönemi verileri, Worldscope veri tabanından datastream kullanılarak toplanmıştır. Araştırma döneminin 2007 yılından başlamasının nedeni, gelişmekte olan ülkeler açısından kurumsal yönetim verilerinin bu tarihten itibaren oluşturulmasıdır. Analiz dönemi 8 yılı kapsamakta olup, analizlerin yapılabilmesi ve istatistiksel açıdan anlamlı sonuçlar elde edilebilmesine imkan sağlamaktadır. Kurumsal yönetim değişkenlerine ait veriler, Asset4 veri tabanından elde edilmiştir. Veri seti, bankaların ilgili mali yıla ait yıl sonu verileri kullanılarak oluşturulmuştur.

3.1. Analiz Yöntemi

Firmaların faaliyetleri ve finansal karar süreçlerinin kurumsal yönetim standartlarından etkilendiği kabul edilmektedir. Banka performansı, birçok faktöre bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu nedenle analiz sürecinde, kurumsal yönetim değişkenlerinin neden olabileceği içsellik problemi (endogeneity problem) dikkate alınmalı ve bu doğrultuda analiz yöntemi tercih edilmelidir (Cornett, McNutt ve Tehranian, 2009). Benzer şekilde sahiplik yapısının firma performansına etkileri incelenirken de, içsellik problemi analiz sürecinde göz önünde bulundurulmalıdır (Demsetz, 1983; Demsetz ve Lehn, 1985; Demsetz ve Villalonga, 2001). Bu çalışmada analizler, değişkenler arasındaki dinamik ilişkileri dikkate alan İki Aşamalı Sistem Genelleştirilmiş Momentler Metodu (Two Step System Generalized Method of Movement, System-GMM) yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Dinamik panel modellerin tahmininde Arellano ve Bond (1991) tarafından önerilen ve birincil fark dönüşümüne dayanan GMM yöntemi kullanılmakla birlikte, bu yöntemin bir takım olumsuzlukları bulunmaktadır. Bu yöntemle yapılan tahminlerde veri kaybı söz konusu olmaktadır. Bu sorunun üstesinden gelmek için Arellano ve Bover (1995) tarafından önerilen orthogonal sapmalar yönetimiyle araç değişkenlerin tahmin edildiği yöntem uygulanabilmektedir. Arellano ve Bover (1995) ile Blundell ve Bond (1998), daha etkin ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için Two Step System Generalized Method of Movements yöntemi önermiştir. Dinamik panel modeli aşağıdaki eşitlikte sunulmuştur.

$$y_{it} = \gamma \cdot y_{i,t-1} + x'_{it} \cdot \beta + \alpha_i + \varepsilon_{it}, \quad (1)$$

Eşitlik 1'de $y_{i,t-1}$, bağımlı değişkenin gecikmeli değerini temsil etmektedir. Burada γ , gecikmeli bağımlı değişkeni gösteren katsayıdır. i , her bir firmayı ve t , zamanı göstermektedir ($i=1, \dots, N$ ve $t=1, \dots, T$). x'_{it} , $1 \times K$ boyutundaki bağımsız değişken vektörü ve β , $K \times 1$ boyutunda katsayılar matrisini ifade etmektedir. $u_{it} = \alpha_i + \varepsilon_{it}$, u_{it} tek yönlü hata bileşenli model ile uyumludur. Model, GMM yöntemi kullanılarak tahmin edilebilmektedir (Verbeek, 2004). Bu method, hata terimlerinde söz konusu olabilecek değişen varyans problemini dikkate almaktadır. Böylelikle daha güvenilir sonuçlar elde edilmesine olanak sağlamaktadır.

Analiz sürecinde, modelde yer alan açıklayıcı değişkenlerin dışsal olması varsayımının karşılanamama ihtimali ve modele dahil edilen bağımlı değişkene ait gecikmeli değişkenin içsel bağlantı sorununu artırma olasılığı dikkate alınmaktadır. Mileva, (2007), analize konu veri setindeki zaman boyutunun kısa ve birim boyutunun fazla olması halinde, GMM yönteminin kullanılmasıyla daha tutarlı ve geçerli sonuçlar elde edilebileceğine dikkati çekmiştir. Dinamik tahmincinin sunduğu tahminlerin geçerli olabilmesi için, araç değişkenler tam olmalı ve doğru olarak kullanılmalıdır. Araç değişkenler, asıl değişkenleri tam olarak yansıtmalıdır. Sargan test istatistiği, araç değişkenlerin geçerli olup olmadığı hakkında fikir vermektedir. Değişkenler arasındaki çoklu doğrusal bağlantı problemi (Multicollinearity Problem), varyans artış faktörü (Variance Inflation Factor-VIF) kullanılarak incelenmiş ve araştırma modellerinde çoklu doğrusal

bağlantı problemi olmadığı belirlenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyon ilişkisi incelendiğinde, 0.70'in üstünde bir katsayının olmaması da çoklu doğrusal bağlantı probleminin olmadığını desteklemektedir.

3.2. Değişken Tanımları ve Hipotezler

Araştırma modelinde bağımlı değişken, banka performansıdır. Banka performansı, Tobin q oranı aracılığıyla ölçülmüştür. Bu oranın kullanılmasında, performansın sadece defter değeri üzerinden değil aynı zamanda piyasa değeri verilerini de içerecek şekilde hesaplanması etkili olmuştur. Tobin q oranı, piyasadaki yatırımcılar tarafından bankanın nasıl değerlendirildiğini de yansıtmaktadır. Tobin q oranı, varlıkların piyasa değerinin varlıkların defter değerine oranlanması şeklinde hesaplanmıştır. Varlıkların piyasa değeri, borcun defter değeri ile özsermayenin piyasa değeri toplanarak elde edilmiştir. Araştırma modelinde yer alan bağımsız değişkenler ise, yönetim kurulunun yapısı, sahiplik yapısı ve bankanın finansal yapısına özgü değişkenlerden oluşmaktadır. Kurumsal yönetim değişkenleri, yönetim kurulu ölçeği, sahiplikteki yoğunlaşma, bağımsız üye oranı, uzman üye oranı, toplantı sayısı ve ikilik değişkenleridir. Bankaya özgü finansal değişkenler ise, Krediler/Aktifler oranı, Kredi Mevduat oranı, Faiz Dışı Gelirler oranı ve Takipteki Krediler oranlarından oluşmaktadır. Ayrıca araştırma modeline ülkelere ait kukla değişken ilave edilmiştir.

Yönetim kurulu üye sayısı, yönetim kurulunun büyüklüğü açısından bir gösterge oluşturmakta ve firma performansını etkileyen bir faktör olarak dikkate alınmaktadır. Yönetim kurulu ölçeği, bankanın yönetim kurulunda bulunan üye sayısı dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Bu çalışmada yönetim kurulunun büyüklüğü, mali yıl sonunda yönetim kurulunda bulunan üye sayısının doğal logaritması alınarak hesaplanmıştır (Anderson and Reeb, 2003; De Andres et al., 2005). Büyük ölçekli yönetim kurulunda, daha fazla bilgi ve yeteneğe sahip çok sayıda kişi olması konuların değerlendirilmesinde daha geniş bir bakış açısı oluşturabilir. Yönetim kurulunda farklı görüşlere sahip birden çok kişinin olması, etkin kararlar alınmasına ortam hazırlamaktadır. Farklı uzmanlık alanlarına sahip üyeler tarafından alınan etkin kararlar sonucunda banka performansının artması beklenmektedir. Temsil teorisi bakış açısına göre büyük ölçekli bir yönetim kurulu, yönetici faaliyetleri açısından izleme ve denetim mekanizması oluşturabilmektedir (Adams ve Mehran, 2011; Belhaj ve Mateus, 2016). Diğer yandan, yönetim kurulunun çok büyük olması durumunda, iyi koordinasyon sağlanamaması ve iletişim güclüğü gibi sorunlar söz konusu olabilmektedir. Jensen (1986), küçük ölçekli yönetim kurullarının iletişimi artıracığı, işbirliğini güçlendireceği ve böylelikle daha etkin bir gözetleme sağlayabileceğine vurgu yapmıştır. Büyük ölçekli yönetim kurulu, temsil problemlerinin çözümünde etkinliği azaltabilmektedir (Jensen, 1993). Küçük ölçekli yönetim kurullarının daha etkin olabileceği ve firma değerini daha yükseğe çıkaracağını belirten çalışmalar da bulunmaktadır (Yermack, 1996). Ancak yönetim kurulunun ölçeği açısından optimal bir büyüklük olmadığı da belirtilmektedir (Fauzi ve Locke, 2012). Diğer yandan, Andres ve Vallelado (2008), yönetim kurulu ölçeği ile performans arasında doğrusal olmayan bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir. Bu doğrultuda Hipotez₁, "Yönetim kurulu ölçeği ile performans arasında doğrusal olmayan bir ilişki vardır" şeklinde belirlenmiştir.

Temsil maliyetlerinin azaltılmasında, yönetimin izleme ve kontrolünün sağlanması halinde elde edilecek faydalar ile bunu yapabilmek için katlanılacak maliyetlerin karşılaştırılması gerekir. Yönetim kurulundaki bağımsız üyeler, izleme ve kontrol fonksiyonunu yerine getirmektedir. Literatürde yönetim kurulundaki bağımsız üye oranı ile performans arasında ilişki olduğuna işaret eden çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada yönetim kurulu bağımsızlığının göstergesi olarak, herhangi bir bölümde yönetici olmayan yönetim kurulu üyelerinin toplam yönetim kurulu içindeki oranı kullanılmıştır. Yönetim kurulunun bağımsızlığının artması, faaliyetlerin objektif kişiler tarafından değerlendirmesine olanak sağlayarak, banka performansını artırabilmektedir (Andres ve Vallelado, 2008). Yönetim kurulunun bağımsızlığı ile performans arasında doğrusal olmayan ilişki olduğunu raporlayan çalışmalar bulunmaktadır (Vintila ve Gherghina, 2013). Bu çalışmada

Hipotez₂, “Bağımsız üye oranı ile banka performansı arasında pozitif ilişki vardır” şeklinde belirlenmiştir.

Yönetim kurulu üyelerinin özel bir alanda bilgi sahibi olmaları, alınan kararların uzman kişiler tarafından verilmesine olanak sağlayabilmektedir. Bunun banka performansına olumlu etkilerinin olması beklenmektedir. Araştırma modelinde uzman üye oranı, endüstriye özgü veya finansal açıdan uzman olan yönetim kurulu üyelerinin toplam yönetim kurulu üyesi içindeki oranını ifade etmektedir. Bu çalışmada Hipotez₃, “Uzmanlık oranı ile banka performansı arasında pozitif ilişki vardır” şeklinde belirlenmiştir.

Yönetim kurulu başkanının aynı zamanda genel müdür olması, ikilik problemi olarak ifade edilmektedir. İkilik, gücün bir kişide toplanması şeklinde değerlendirilmekte ve aşırı gücü göstermektedir. Bu durumda, yönetim kurulunun izlenme ve denetimi zayıflayabilmektedir. Banka açısından güç ve sorumluluğun dengeli bir dağılıma sahip olması halinde, performansın artması beklenmektedir. Temsil teorisi, ikilik olması halinde negatif sonuçların ortaya çıkabileceğine vurgu yapmaktadır (Jensen, 1976). Bunun aksine Stewardship teori ise, ikilik olması halinde, performansın bu durumdan olumlu etkileneceğini savunmaktadır. Firma dışından hissedarların yararına olabilecek kararlara genel müdürün kısıtlama getirmesinin firma performansı üzerine olumsuz etki yapacağı düşünülmektedir. Diğer yandan, firma faaliyetlerini yakından bilen genel müdürün aynı zamanda CEO olması halinde yönetim kurulu kararlarının firma faaliyetleri esas alınarak verilebileceği ve bununda performansa olumlu etki sağlayabileceği öne sürülmektedir. Literatürde ikilik ile performans arasında pozitif ilişki olduğunu raporlayan çalışmalar bulunmaktadır (Vintila ve Gherghina, 2013; Yücel, 2016). İkilik değişkeni, CEO ve yönetim kurulu başkanının aynı kişi olması halinde 1, diğer durumda 0 kukla değişkeni kullanılarak ölçülmüştür. Bu çalışmada Hipotez₄, “İkilik ile banka performansı arasında negatif ilişki vardır” şeklinde oluşturulmuştur.

Bir firmada büyük hissedar tarafından şirketin yönetilmesi durumunda, yönetim üzerindeki kontrol azalmaktadır. Büyük ortağın olması, sahiplik yapısında yüksek oranda yoğunlaşma olduğu anlamına gelmektedir. Diğer yandan yaygın sahiplik olması halinde yönetici ve hissedar arasında ortaya çıkabilecek temsil maliyetlerinin azalabileceğine de dikkat çekilmektedir (La Porta ve diğ. 1999; Hartzell ve Starks, 2003). Bu çalışmada sahiplik yapısı ile performans arasındaki ilişki incelenirken, banka sahipliğindeki yoğunlaşma dikkate alınmıştır. Bankanın büyük ortağının sahiplik yüzdesi, sahiplikteki yoğunlaşmanın bir göstergesi olarak kullanılmıştır. Sahiplikteki yoğunlaşma, oy gücü olarak en büyük ortağın yüzdesini ifade etmektedir. Buna göre Hipotez₅, “Sahiplikteki yoğunlaşma ile banka performansı arasında doğrusal olmayan bir ilişki vardır” şeklinde oluşturulmuştur.

Yönetim kurulunun faaliyetleri, ilgili faaliyet yılında yapılan toplantı sayısı kullanılarak değerlendirilebilmektedir. Toplantı sayısı, yıl boyunca yapılan toplam toplantı sayısını ifade etmektedir. Bu değişken, yönetim kurulunun aktivitesinin ne kadar yoğun olduğu hakkında fikir vermektedir. Çok sayıda toplantı yapılması, yönetim kurulu üyelerinin aktif olduğuna işaret ederken, toplantı sayısının az olması yönetim kurulu üyelerinin pasif olduğu şeklinde değerlendirilmektedir. Bu çalışmada Hipotez₆, “Toplantı sayısı ile banka performansı arasında pozitif ilişki vardır” şeklinde oluşturulmuştur.

Bankaların finansal özelliklerini araştırma modeline dahil etmek amacıyla kredi verme kapasitesi, kredi kalitesi ve faiz dışı gelir yaratma kapasitesi dikkate alınmıştır. Finansal sistem içindeki bankalar, finansal aracılık yapmak ve finansal ürün ve hizmet sunmak üzere iki temel işlevi bulunmaktadır. Bankaların kredi verme kapasitesi, finansal aracılık performansının bir ölçütüdür. Bu değişken aktif kalitesini ifade etmekte olup, Toplam Krediler/Toplam Aktifler oranı şeklinde hesaplanmıştır. Bu oranın yüksek olması, bankanın esas görevini yaptığının bir göstergesi olmakla

birlikte, kredi riski konusunda da dikkatli olunmasını gerektirmektedir. Kredi Mevduat oranı, Toplam Krediler/Mevduat oranı aracılığıyla ölçülmüştür. Diğer yandan, bankalar için rekabet avantajı yaratmada, bankacılık ürün ve hizmet sunumundaki başarı önemlidir. Bu ürün ve hizmet sunumunun ölçütü olarak, Faiz Dışı Gelirler oranı kullanılmıştır. Bu oran, Faiz Dışı Gelirler/Toplam Gelirler şeklinde hesaplanmıştır. Bankanın kredi yönetiminde gösterdiği başarının ve aktif kalitesinin bir ölçütü olarak, Takipteki Kredi oranı kullanılmaktadır. Bu çalışmada araştırma modeline, Takipteki Krediler/Toplam Krediler oranı eklenmiştir. Kaliteli bir kredi portföyü, likidite ve karlılık açısından önemlidir. Bankalarda likidite düzeyi, vadesi gelen yükümlüklerin yerine getirilmesi, yeniden fonlama maliyetlerinin azaltılması ve yatırım fırsatlarının değerlendirilmesine ortam hazırlamaktadır.

4. BULGULAR

4.1. Tanımlayıcı İstatistikler ve Korelasyon Analizi

Araştırma modeline dahil edilen değişkenlere ilişkin genel eğilimlerin saptanması amacıyla tanımlayıcı istatistikler hazırlanmıştır. Tanımlayıcı istatistikler, ortalama, ortanca, minimum, maksimum ve standart sapma değerleri şeklinde hesaplanmıştır. Değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanarak, korelasyon ilişkileri incelenmiştir. Tanımlayıcı istatistikler aşağıdaki Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	Min.	% 25	Medyan	% 75	Maks.
Tobin Q	326	0.35	0.26	0.10	0.19	0.30	0.45	2.25
Yönetim Kurulu Ölçeği	218	12	0.31	5	9	12	15	21
Sahiplikteki Yoğunlaşma	211	0.35	0.23	0.03	0.13	0.30	0.54	0.86
Bağımsız Üye Oranı	216	0.78	0.13	0.22	0.71	0.79	0.88	1
Uzman Üye Oranı	213	0.54	0.24	0	0.36	0.53	0.70	1
İkilik	218	0.41	0.49	0	0	0	1	1
Toplantı Sayısı	168	15.64	18.58	4	7.50	11	14	134
Krediler/Aktifler	320	0.63	0.12	0	0.57	0.65	0.71	0.86
Kredi Mevduat Oranı	328	1.04	0.30	0.65	0.83	1	1.15	2.67
Faiz Dışı Gelir Oranı	328	0.25	0.12	0.05	0.17	0.23	0.32	0.69
Takipteki Krediler Oranı	293	0.03	0.02	0	0.01	0.02	0.04	0.16

Tablo 1’de banka performansının ölçütü olan Tobin q’nun medyan değeri % 30 civarındadır. Yönetim kurullarının en az 5 ve en fazla 21 üyeden oluştuğu saptanmış olup, bankalarda yönetim kurulu ölçeğine ait medyan değer 12 seviyesindedir. Bağımsız üye oranı ise, % 79 civarındadır. Bankanın büyük ortağının sahiplikteki yüzde payı, %30 seviyelerindedir. Sahiplikteki yoğunlaşma en küçük %3 ve en büyük % 86 oranlarında elde edilmiştir. Yönetim kurulundaki bağımsız üye oranı, %79 seviyesinde saptanmıştır. Bankalarda belirli bir alanda uzmanlığa sahip olan üye oranının medyanı ise, %53 civarındadır. Yönetim kurulu üyelerinin yarısının, bir alanda özel bir yeteneğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bankalarda yönetim kurulunun ikilik özelliğine sahip olma düzeyi ortalama %41 olarak tespit edilmiştir. Yönetim kurulunun toplantı sayısına ait en düşük değer 4, en yüksek değer 134 olarak belirlenmiş olup, bankalarda genel olarak bir yılda 11 defa toplantı yapıldığı anlaşılmaktadır. Krediler/Aktifler oranı, bankanın kredi oranını yansıtmakta olup, ortanca %65 civarında elde edilmiştir. Bankaların kredi verme konusunda dikkatli davrandıkları ve risk alma eğilimlerinin genel olarak düşük olduğu söylenebilir. Kredi mevduat oranı, %100 civarındadır. Toplanılan mevduat kadar kredi kullandırıldığı anlaşılmaktadır.

Bankaların toplam gelirleri içindeki faiz dışı gelir oranının %23 civarında olduğu anlaşılmaktadır. Takipteki krediler oranı ise, %2 medyan değerine sahiptir.

Araştırma modelinde yer alan değişkenler arasındaki korelasyon analizi sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Korelasyon Analizi Sonuçları

	Tobin Q	YK. Ölç.	Sah. Yoğ.	Bağım.. Ü. O.	Uzman Ü.O.	İkilik	Topl. Say.	Krediler Aktifler	Kredi Mevd.	Faiz D.Gel.
Y. K. Ölçeği	-0.194*** (0.004)	1								
Sahiplikteki Yoğunlaşma	0.139** (0.046)	-0.175** (0.011)	1							
Bağımsız Üye Or.	-0.052 (0.451)	0.228** (0.001)	-0.113 (0.104)	1						
Uzman Üye Or.	0.398*** (0.000)	-0.057 (0.412)	0.303*** (0.000)	-0.286*** (0.000)	1					
İkilik	-0.022 (0.750)	-0.045 (0.507)	0.099 (0.151)	0.051 (0.458)	0.076 (0.269)	1				
Toplantı Sayısı	0.043 (0.588)	-0.345*** (0.000)	0.240*** (0.002)	0.050 (0.531)	0.336*** (0.000)	0.266*** (0.001)	1			
Krediler/ Aktifler	-0.502*** (0.000)	0.112 (0.108)	-0.058 (0.414)	-0.031 (0.653)	-0.241*** (0.001)	-0.048 (0.494)	-0.235*** (0.003)	1		
Kredi Mevd. Or.	0.496*** (0.000)	-0.201*** (0.003)	0.385*** (0.000)	-0.239*** (0.001)	0.201*** (0.004)	0.107 (0.121)	0.101 (0.199)	0.110* (0.051)	1	
Faiz Dışı Gel. Or.	0.102* (0.071)	0.215*** (0.002)	-0.301*** (0.000)	0.184*** (0.007)	-0.031 (0.661)	0.042 (0.545)	0.097 (0.219)	-0.306*** (0.000)	-0.033 (0.549)	1
Takipteki Kredi Or.	0.448*** (0.000)	-0.025 (0.735)	0.528*** (0.000)	-0.260*** (0.000)	0.395*** (0.000)	0.093 (0.201)	0.035 (0.671)	-0.003 (0.968)	0.513*** (0.000)	0.075 (0.199)

*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01.

Tablo 2’de sunulan korelasyon analizi sonuçlarına göre, en yüksek korelasyon ilişkisi, takipteki krediler oranı ile sahiplikteki yoğunlaşma değişkenleri arasında pozitif yönlü olarak %52 civarında tespit edilmiştir. En düşük korelasyon ilişkisi ise, %10 civarında olup, Faiz dışı gelirler ve Tobin q arasında elde edilmiştir. Bankalarda yönetim kurulu ölçeği ile banka performansı arasında ters yönlü ilişki olduğu anlaşılmıştır. Tobin q değişkeni ile sahiplikteki yoğunlaşma, uzmanlık oranı, Kredi Mevduat oranı, Faiz dışı gelir oranı ve Takipteki krediler değişkenleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı pozitif korelasyon ilişkisi tespit edilmiştir. Buna karşın Tobin q ile Krediler/Aktifler oranı arasında istatistiksel açıdan anlamlı negatif korelasyon ilişkisi vardır.

4.2. Sistem GMM Regresyon Analizi Sonuçları

Yönetim kurulu özellikleri, sahiplikteki yoğunlaşma ve Tobin q arasındaki ilişki Sistem GMM yöntemi aracılığıyla araştırılmıştır. Tobin q, araştırma modellerinde bağımlı değişken olarak yer almaktadır. Farklı araştırma modelleri oluşturularak, elde edilen bulguların güvenilirliği araştırılmıştır. Regresyon analizlerine ilişkin sonuçlar, Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Yönetim Kurulunun Yapısı ve Tobin Q İlişkisi

	Tobin Q	Tobin Q	Tobin Q	Tobin Q
Tobin Q _(t-1)	0.474*** (0.054)	0.507*** (0.063)	0.551*** (0.062)	0.239*** (0.086)
Yönetim Kurulu Ölçeği	-0.070* (0.037)	-0.480* (0.256)	-1.266*** (0.307)	-0.986** (0.431)
Yönetim Kurulu Ölçeği ²		0.090* (0.051)	0.240*** (0.063)	0.175* (0.091)
Sahiplikteki Yoğunlaşma	-0.007 (0.064)	-0.030 (0.077)	-0.102* (0.054)	-0.240* (0.135)
Bağımsız Üye Oranı	-0.344*** (0.056)	-0.270*** (0.076)		
Uzman Üye Oranı	-0.192*** (0.036)	-0.102** (0.040)		
İkilik	0.073*** (0.009)	0.072*** (0.011)	0.068*** (0.021)	
Krediler/Aktifler	-0.132 (0.098)	-0.039 (0.084)		
Kredi Mevduat Oranı	0.037 (0.031)	0.115** (0.050)	0.153** (0.065)	0.137 (0.091)
Faiz Dışı Gelir Oranı	-0.002 (0.086)	-0.053 (0.090)		
Takipteki Kredi Oranı	0.294 (0.362)	-0.150 (0.333)	0.097 (0.499)	0.016 (0.742)
<i>Wald Chi² Test</i>	653836.53***	5818622.80***	139814.71***	11963.67***
<i>AR(1) Test</i>	-2.98	-3.01	-2.88	-2.55
<i>P Değeri</i>	0.003	0.003	0.004	0.011
<i>AR(2) Test</i>	-0.99	-0.66	0.21	-0.12
<i>P Değeri</i>	0.323	0.508	0.833	0.905
<i>Sargan Test</i>	12.382	16.492	12.252	12.791
<i>P Değeri</i>	0.717	0.558	0.269	0.119

Not: Parantez içerisindeki sayılar, ilgili katsayıya ait standart hata değerlerini göstermektedir. *p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01.

Tablo 3'te yer alan test istatistikleri Sistem GMM tahmin yöntemiyle elde edilen bulguların geçerli ve güvenilir olduğuna işaret etmektedir. Bağımlı değişken olan Tobin q'ya ait gecikmeli değerler, modellere açıklayıcı değişken olarak ilave edilmiştir. Bankaların bir dönem önceki performans seviyeleri ile cari dönemdeki performans seviyeleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir pozitif ilişki olduğu saptanmıştır. Buna göre bankaların bir önceki dönemde performans seviyelerinin yüksek olması, gelecek dönemde performansın daha yüksek olmasına olanak sağlamaktadır. Literatürde yönetim kurulunun ölçeği, kurumsal yönetim açısından önemli bir özellik olarak öne çıkmaktadır. Pathan ve diğ. (2007), Pathan ve Faff (2013) ve Staikouras ve diğ. (2007) çalışmalarında söz konusu ilişkinin negatif olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Belhaj ve Mateus (2016) ise, söz konusu ilişkiyi pozitif olarak raporlamışlardır. Araştırma modeline yönetim kurulu ölçeğinin karesi dahil edildiğinde, yönetim kurulu ölçeği ile performans arasındaki ilişki negatiften

pozitive dönmektedir. Buna göre, yönetim kurulu ölçeği ile banka performansı arasında istatistiksel açıdan anlamlı doğrusal olmayan ilişki bulunmaktadır. Bulgular ışığında, Hipotez₁ reddedilememektedir. Yönetim kurulu büyüklüğü ile performans arasındaki doğrusal olmayan ilişki bulgusu, yönetim kurulu büyüklüğü açısından bir optimal noktanın olduğuna işaret etmektedir. Büyük ölçekli yönetim kurulundan elde edilecek avantajlar ve dezavantajlar arasında denge sağlanarak, banka performansının daha yüksek seviyelere çıkarılabileceği anlaşılmaktadır.

Yönetim kurulunda bağımsız üyelerin bulunması, yönetim faaliyetlerinin denetlenmesinde etkilidir. Temsil teorisine göre, yönetim kurulunda bağımsız üyelerin varlığı firma için çıkar çatışmalarını azaltacaktır. Bulgular, bağımsız üye oranı ile performans arasında negatif ilişki olduğunu göstermektedir. Buna göre, bankada herhangi bir birimde yönetici olmayan kişilerin yönetim kurulu içindeki payı arttıkça banka performansı azalmaktadır. Bu bulgular ışığında, Hipotez₂ reddedilmektedir. Banka faaliyetleri doğası gereği karmaşık bir yapıya sahiptir. Faaliyetler, yasal düzenlemelere dayalı olarak uygulanmaktadır. Yönetim kurulunda olan üyelerin bankanın mevcut yapısını tanımaları, faaliyetleri etkileyebilecek yasal düzenlemeleri ve piyasa riskleri gibi faktörleri değerlendirebilmeleri önemlidir. Bankacılık alanından uzak bağımsız üyelerin, yönetim karar sürecine etkin bir şekilde katılamayacakları dikkate alınmalıdır. Bunlar bağımsız üye oranının yönetim kurulunda çok yüksek olması halinde karşı karşıya kalınabilecek maliyetlerdir. Yönetim kurulunda bağımsız üye oranının artması bankaya özgü temel dinamiklere ilişkin bilgi eksikliği gibi dezavantajlara da neden olabilmektedir.

Yönetim kurulunda özel yeteneklere sahip olan yönetim kurulu üyelerinin sayısındaki artışın stratejik karar almayı güçlendirmesi beklenmektedir. Ancak bu çalışmada uzman üye oranı ile performans arasında negatif ilişki olduğu saptanmıştır. Buna göre, Hipotez₃ reddedilmektedir. Özel uzmanlık alanına sahip yönetim kurulu üyelerinin oranının artması halinde banka performansının düştüğü anlaşılmaktadır. Belirli konularda uzmanlaşmış kişilerden ziyade banka yönetiminde ele alınan konuların bütünsel bir çerçevede değerlendirebilecek yönetim kurulu üyelerinin banka yönetiminde etkin olmalarının önemi ortaya çıkmaktadır.

Bulgular, ikilik ile performans arasında pozitif ilişki olduğunu göstermiştir. Bankalarda ikilik olması halinde, bankaların daha yüksek performansa sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu bulgu ışığında Hipotez₄ reddedilmektedir. Söz konusu pozitif ilişki bulgusu Temsil teorisinin ikilik konusundaki öngörülerıyla uyumlu değildir. Bunun aksine Stewardship teorisinin öngörülerini destekler niteliktedir. Bankaların finansal özelliklerinden Kredi Mevduat oranı ile performans arasında pozitif ilişki olduğu saptanmıştır. Bu oran arttıkça bankaların performansının arttığı anlaşılmaktadır.

Bankanın sahiplik yapısı dikkate alınarak performans üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Firmaların sahiplik yapısı farklı özelliklerde olabilmektedir. Bankanın sahiplik yapısından yüksek oranda sahiplik payını elinde bulunduran ortağın olması, nihai ortağın bulunduğu anlamına gelmektedir. Yaygın sahipliğin tersine, bankada büyük paya sahip olan ortağın olması durumunda, bankanın yönetsel kararlarının bundan etkilenebileceği düşünülmektedir. Analiz sürecinde sahiplikteki yoğunlaşma ve bu değişkenin karesi araştırma modellerine aşamalı olarak dahil edilmiştir. Sistem GMM tahminlerinden elde edilen sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Sahiplikteki Yoğunlaşma ve Tobin Q İlişkisi

	Tobin Q	Tobin Q	Tobin Q
Tobin Q _(t-1)	0.078 (0.072)	0.405*** (0.034)	0.160 (0.110)
Sahiplikteki Yoğunlaşma	-2.111*** (0.444)	-1.134*** (0.299)	-0.866** (0.417)
Sahiplikteki Yoğunlaşma ²	1.804*** (0.454)	1.046*** (0.221)	0.622* (0.346)
Yönetim Kurulu Ölçeği	0.050 (0.037)		
Bağımsız Üye Oranı	-0.373*** (0.044)	-0.485*** (0.019)	-0.407*** (0.055)
Uzman Üye Oranı		-0.277*** (0.033)	-0.162*** (0.039)
İkilik	0.068*** (0.025)	0.114*** (0.014)	0.092*** (0.022)
Toplantı Sayısı	0.000 (0.000)	0.001*** (0.000)	0.001*** (0.000)
Krediler/Aktifler	0.547*** (0.137)		0.123 (0.136)
Takipteki Krediler Oranı	-1.954*** (0.335)	-1.179*** (0.122)	-0.720*** (0.204)
<i>Wald Chi² Test</i>	545584.9***	13710000***	17510000***
<i>P Değeri</i>	0.000	0.000	0.000
<i>AR(1) Test</i>	-2.47**	-3.28***	-2.54**
<i>P Değeri</i>	0.013	0.001	0.011
<i>AR(2) Test</i>	-0.56	-0.61	-0.48
<i>P Değeri</i>	0.574	0.539	0.633
<i>Sargan Test</i>	16.745	11.214	12.255
<i>P Değeri</i>	0.270	0.511	0.586

Not: Parantez içerisindeki sayılar ilgili katsayıya ait standart hata değerlerini göstermektedir. *p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01.

Tablo 4'te bankaların sahiplik yapısı ile performans arasındaki ilişki görülmektedir. Bulgulara göre, bankanın büyük ortağının sahiplik yüzdesi ile performans arasında negatif ilişki olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu bulgu, sahiplik yapısındaki yoğunlaşma yani bankada çoğunluk hisse senedi payına sahip olan ortağın yönetimdeki etkisi arttıkça, banka performansının azaldığına işaret etmektedir. Bu negatif ilişki bulgusu, teorik açıdan yönetim güçlendirme hipotezi (entrenchment hypothesis) ile uyumlu görülmektedir. Buna göre bankada kontrolü elinde tutan büyük ortağın kişisel faydalarını artıran ama firma değeri maksimizasyonu amacına ters düşen kararlar alınabilir. Ancak modele sahiplikteki yoğunlaşmanın karesi eklendiğinde, bu değişken ile performans arasında istatistiksel açıdan anlamlı pozitif ilişki olduğu görülmektedir. Sahiplikteki yoğunlaşmanın çok fazla olması halinde banka performansı olumlu etkilenmektedir. Bu bulgu, sahiplikteki yoğunlaşma ile performans arasındaki ilişkinin doğrusal olmadığına işaret etmekte ve Hipotez₅ reddedilememektedir. Benzer bulguya literatürde ulaşıldığı görülmektedir (Gedajlovic ve Shapiro, 1998; Griffith ve diğ., 2002; Fauzi and Locke, 2012). Doğrusal olmayan ilişki bulgusu, sahiplikteki yoğunlaşma ve performans arasında bir optimal nokta olabileceğine işaret etmektedir. Bankaların yaygın sahiplik yapısına sahip olmaları veya yüksek oranda paya sahip olan nihai ortağın olması halinde yüksek performans seviyelerine ulaşabildikleri anlaşılmaktadır. Diğer durumda banka performansı daha düşük seviyelerde gerçekleşebilmektedir.

Yönetim kurulunun toplantı sayısı ile Tobin q arasında pozitif ilişki olduğu saptanmıştır. Yönetim kurulunun aktivitesi arttığında banka performansının arttığı anlaşılmaktadır. Buna göre Hipotez₆ ret edilememektedir. Diğer yandan bankaya özgü faktörlerden Krediler/Aktifler oranı arttıkça banka performansının arttığı saptanmıştır. Takipteki krediler oranı ile performans arasında istatistiksel açıdan anlamlı negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre bankalarda toplam krediler içindeki takipteki kredi oranının artması halinde bankaların performansının azaldığı anlaşılmaktadır. Bankalar esas işlevleri olan finansal aracılıkta başarılı oldukça performansları artmaktadır. Bankalar kaynak tahsisine önem vermeli ve kaliteli bir kredi portföyü oluşturmalıdır. Bu bulgu, bankaların fon sunma kapasitesinin ve kredi portföyü kalitesinin performansta önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Bankaların kredi vermeye yoğunlaşmaları ve kaliteli bir kredi portföyü oluşturmalarının önemi ortaya çıkmaktadır. Faiz dışı gelir elde etme konusunda agresif olmalarına gerek yoktur. Başka bir ifadeyle, bankacılık için esas faaliyet olan aracılığın önemi ortaya çıkmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kurumsal yönetim uygulamaları, temsil maliyetlerinin azaltılması ve firmaların daha etkin bir yönetim politikası yürütebilmeleri açısından önemlidir. Bankalarda yönetim kurulunun etkin bir şekilde çalışması, bankanın performansını artırarak, ülke genelinde bankacılık sisteminin güçlenmesine ortam hazırlayacaktır. Bu çalışmada gelişmekte olan ülkelerde faaliyette bulunan bankalar açısından yönetim kurulunun özellikleri, sahiplik yapısı ile performans arasındaki ilişkinin dinamikleri ortaya konulmuştur. Analizler sonucunda, bankaların geçmiş dönem performans seviyelerinin cari dönemdeki performans seviyesi üzerinde pozitif etki yaptığı anlaşılmıştır. Yönetim kurulu ölçeği ile banka performansı arasında istatistiksel açıdan doğrusal olmayan ilişkinin varlığı saptanmıştır. Buna göre bankaların yönetim kurullarında bulunan üye sayısını olması gerekenden daha yüksek veya daha az olması banka performansını etkilemektedir. İhtiyaç duyulan uzmanlıkların yönetim kuruluna dahil edilmemesi halinde banka performansının olumsuz etkilenebileceği, buna karşın çok kalabalık bir yönetim kurulunda karar alma süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülemeyeceği anlaşılmaktadır. Söz konusu etki dikkate alındığında, bankalarda yönetim kurulunun büyüklüğü, performansları açısından önemli bir faktör olarak tespit edilmiş olup, bankaların faaliyetlerinin devamlılığı açısından kurumsal yönetim standartlarının optimal bir şekilde oluşturulması önemlidir.

Bankanın sahiplik yapısı, sahiplikteki yoğunlaşma ekseninde incelenmiş ve elde edilen bulgular sahiplikteki yoğunlaşma ile performans arasında istatistiksel açıdan anlamlı doğrusal olmayan ilişkinin varlığını ortaya koymuştur. Yaygın sahiplik yapısının oranı arttıkça veya yüksek oranda paya sahip olan nihai ortağın sahiplik yüzdesi arttıkça bankaların daha yüksek performans seviyelerine ulaşabildikleri tespit edilmiştir. Buna göre, bankaların hisse senetlerinin bir çok yatırımcı tarafından sahiplenilmesi halinde, yatırımcıların banka üzerinde oluşturabileceği denetim ve gözetim mekanizmaları sayesinde daha dikkatli ve özenli kararlar alınabileceğine işaret etmektedir. Diğer yandan bankada nihai ortağın olması halinde, yönetici ve sahibin aynı kişi olmasından kaynaklı olarak temsil maliyetlerindeki azalmadan kaynaklı olarak performansın artabileceği anlaşılmaktadır. Bankalarda sahiplik yapısının performans üzerinde belirleyici bir faktör olduğu dikkate alındığında, ortalama düzeylerde banka sahiplik yoğunlaşmasının varlığı halinde bankaların performansı azalacağı için, sahiplik yapısının optimal seviyelerde tutulması gerekmektedir.

Bulgulara göre, yönetim kurulundaki bağımsız üye oranı ve uzman üye oranındaki artış, banka performansına olumsuz etki yapmaktadır. Diğer yandan CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olması halinde, banka performansı bundan pozitif yönde etkilenmektedir. Bu bulgu, Stewardship teorisinin öngörülerıyla uyumlu olarak elde edilmiştir. Yönetim kurulunun aktivitesinin bir göstergesi olan toplantı sayısındaki artış ile performans arasında pozitif ilişki olduğu

saptanmıştır. Yönetim kurulunun aktif çalışması durumunda bankanın performansı artmaktadır. Yönetim kurulu toplantılarında kararların uzman kişiler tarafından tartışılarak etkin bir şekilde alınmasının banka performansını olumlu yönde etkileyeceği anlaşılmaktadır.

Bankaların finansal özellikleri ile performans arasındaki ilişki açısından önemli bulgulara ulaşılmıştır. Krediler/Aktifler oranı ve Kredi Mevduat oranındaki yükselme banka performansını arttırmaktadır. Diğer önemli bir bulgu, takipteki krediler oranı ile performans arasında negatif ilişki elde edilmesidir. Toplam krediler içindeki takipteki kredi oranının artması halinde bankaların performansının azaldığı tespit edilmiştir. Bankaların kredi politikasının optimal bir şekilde oluşturulmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, bankalar esas işlevleri olan finansal aracılıkta başarılı oldukça performansları artmaktadır. Bankalar kaynak tahsisine önem vermeli ve kaliteli bir kredi portföyü oluşturmalıdır. Bankaların yönetim yapısı ve sahiplik yapısı, banka performansı açısından önemli faktörler olduğu saptanmıştır. Bankalarda faaliyetlerin kurumsal yönetim mekanizmaları ekseninde yürütülmesi ve stratejik kararların bu çerçevede optimal bir şekilde verilmesinin önemi anlaşılmaktadır. Bu çalışmada, bankalar açısından yönetim kurulunun özellikleri ve sahiplik yapısının performansa etkileri ortaya konulmuş olup, bulguların gelecekte yapılacak araştırmalara ışık tutması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- Adams, R. B., and Mehran, H. (2012). Bank board structure and performance: evidence for large bank holding companies. *Journal of Financial Intermediation*, 21(2), 243-267.
- Almeida, H. V., and Wolfenzon, D. (2006). A theory of pyramidal ownership and family business groups. *Journal of Finance*, 61(6), 2637-2680.
- Andres, P. A., and Vallelado, E. (2008). Corporate governance in banking: the role of the board of directors. *Journal of Banking and Finance*, 32, 2570-2580.
- Arellano, M., and Bond, S. (1991). Some tests of specification for panel: Monte Carlo evidence and an application to employment equations. *Review of Economic Studies*, 58, 277-297.
- Arellano, M., and Bover, O. (1995). Another look at the instrumental variable estimation of error-components models. *Journal of Econometrics*, 68, 29- 51.
- Aytekin, S., ve İbiş, A. (2014). Mülkiyet Yapısının İşletmelerin Finansal Performansı Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi: BIST Metal Eşya, Makine Endeksi (XMESY) Üzerinde Bir Uygulama. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 40, 119-130
- Bayrakdaroğlu, A. (2010). Mülkiyet Yapısı ve Finansal Performans: İMKB Örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 2(2), 11-20.
- Belhaj, S., and Mateus, C. (2016). Corporate Governance Impact on Bank Performance: Evidence from Europe. *Corporate Ownership and Control*, 13(4), 583-597.
- Berle, A., and Means, G. C. (1932). *The modern corporation and private property*. Macmillan, New York.
- Bezawada, B. (2020). Corporate Governance Practices and Bank Performance: Evidence from Indian Banks. *Indian Journal of Finance and Banking*, 4(1), 33-41.
- Blundell, R., and Bond, S. (1998). Initial conditions and moment restrictions in dynamic panel data models. *Journal of Econometrics*, 87, 115-143.
- Claessens, S., Djankov, S., and Lang, L. H. P. (2000). The separation of ownership and control in East Asian Corporations. *Journal of Financial Economics*, 58, 81-112.
- Claessens, S., Djankov, S., Fan, J. P. H., and Lang, L. H. P. (2002). Disentangling the incentive and entrenchment effects of large shareholdings. *Journal of Finance*, 57(6), 2741-2771.
- Cornett, M. M., McNutt, J. J., and Tehranian, H. (2009). Corporate governance and earnings management at large U.S. bank holding companies. *Journal of Corporate Finance*, 15, 412-430.
- Demsetz, H. (1983). The structure of ownership and the theory of the firm. *Journal of Law and Economics*, 26, 375-390.
- Demsetz, H., and Lehn, K. (1985). The structure of corporate ownership: causes and consequences. *Journal of Political Economy*, 93, 1155-1177.
- Demsetz, H., and Villalonga, B. (2001). Ownership structure and corporate performance. *Journal of Corporate Finance*, 7, 209-233.
- Doğan, M. ve Topal, Y. (2015). Sahiplik Yapısının Firma Performansı Üzerine Etkisi: Türkiye Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(4), 165 177.
- Donaldson, L., and Davis, J. H. (1991). Stewardship theory or agency theory: CEO governance and share-holder returns. *Australian Journal of Management*, 16, 49-64.

- Donaldson, L., and Davis, J. H. (1994). Boards and company performance: research challenges the conventional wisdom. *Corporate Governance: An International Review*, 2(3), 151-160.
- Fama, E., and Jensen, M. (1983). Separation of ownership and control. *Journal of Law and Economics*, 26, 301-326.
- Fauzi, F., and Locke, S. (2012). Board structure, ownership structure and firm performance: a study of New Zealand listed-firms. *Asian Academy of Management Journal of Accounting and Finance*, 8(2), 43-67.
- Finkelstein, S., and D'Aveni, R. A. (1994). CEO duality as a double-edged sword: how boards of directors balance entrenchment avoidance and unity of command. *Academy of Management Journal*, 37, 1079-1108.
- Gafoor, A. C. P., Mariappan, V., and Thyagarajan, S. (2018). Board Characteristics and Bank Performance in India. *IIMB Management Review*, 30, 160-167.
- Garg, A. K. (2007). Influence of board size and independence on firm performance: A study of Indian companies. *Vikalpa*, 32(3), 39-60.
- Gedajlovic, E. R., and Shapiro, D. M. (1998). Management and ownership effects: evidence from five countries. *Strategic Management Journal*, 19, 533-553.
- Gençtürk, M. (2003). Finansal Kriz Dönemlerinde İşletmelerin Hisse Yoğunluklarının Performanslarına Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 8(2), 213-251.
- Griffith, J. M., Fogelberg L., and Weeks, H. S. (2002). CEO ownership, corporate control, and bank performance. *Journal of Economics and Finance*, 26(2), 170-183.
- Jensen, M., and Meckling, W. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305-360.
- Karkowska, R., and Acedański, J. (2020). The effect of corporate board attributes on bank stability. *Portuguese Economic Journal*, 19, 99-137.
- Kapopoulos, P., and Lazaretou, S. (2007). Corporate ownership structure and firm performance: evidence from Greek firms. *Corporate Governance*, 15(2), 144-158.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., and Shleifer, A. (1999). Corporate ownership around the world. *The Journal of Finance*, 54(2), 471-517.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., and Vishny, R. (1998). Law and finance. *Journal of Political Economy*, 106(6), 1113-1155.
- Mandacı, P., and Gümüş, G. (2010). Ownership Concentration, Managerial Ownership and Firm Performance: Evidence from Turkey. *South East European Journal of Economics and Business*, 5(1), 57-66.
- Marks, S. G. (1999). The separation of ownership and control. *Encyclopedia of Law and Economics*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 692-724.
- Morck, R., Wolfenzon, D., and Yeung, B. (2005). Corporate governance, economic entrenchment, and growth. *Journal of Economic Literature*, 43, 655-720.
- Morck, R., Shleifer, A. and Vishny, R. W. (1988). Management Ownership and Market Valuation: An Empirical Analysis. *Journal of Financial Economics*, 20 (1-2), 293-315.
- Pathan, S., Skully, M., and Wickramanayake, J. (2007). Board size, independence and performance: An analysis of Thai banks. *Asia-Pacific Financial Markets*, 3, 211-227.

- Pathan, S. (2009). Strong boards, CEO power and bank risk-taking. *Journal of Banking and Finance*, 33, 1340-1350.
- Pathan, S., and Faff, R. (2013). Does board structure in bank really affect their performance?. *Journal of Banking and Finance*, 37, 1573-1589.
- Sarkar, J. and Sarkar, S. (2018). Bank ownership, board characteristics and performance: Evidence from commercial banks in India. *International Journal of Financial Studies*, 6(1), 1-30.
- Shao, L. (2019). Dynamic study of corporate governance structure and firm performance in China: Evidence from 2001-2015. *Chinese Management Studies*, 13(2), 299-317.
- Shleifer, A. and Vishny, R. W. (1997). A survey of corporate governance. *Journal of Finance*, 52, 737-783.
- Staikouras, P. K., Staikouras, C. K., and Agoraki, M. K. (2007). The effect of board size and composition on European bank performance. *European Journal of Law Economics*, 23(1), 1-27.
- Şamiloğlu, F., ve Ünlü, U. (2010). Sahiplik Yapısı ve Firma Performansı Arasındaki İlişki: İMKB 100 Endeksi Firmaları Üzerine Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 46, 66-73.
- Vintila, G., and Gherghina, S. C. (2013). Board of directors independence and firm value: empirical evidence based on the Bucharest Stock Exchange listed companies. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 3(4), 885-900.
- Yermack, D. (1996). Higher market valuation of companies with a small board of directors. *Journal of Financial Economics*, 40, 185-211.
- Yıldır, A., ve Yücel, E. (2012). İşletmelerin Sahiplik Yapısının İncelenmesi: Sahiplik Ve Kontrol Ayrımı Konusunda Çıkarımlar. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 8(16), 41-57.
- Yurtoğlu, B. (2000). Ownership, Control and Performance of Turkish Listed Firms. *Empirica*, 27(2), 193-222.
- Yücel, E. (2016). Kurumsal yönetim ve firma performansı: Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden kanıtlar. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 27-41.

© Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

EXTENDED ABSTRACT

Nonlinear Effects of Ownership Concentration and Board Structure on Tobin's Q in Banks

1. Introduction

The performance levels in the banks whose main function is financial intermediation vary depending on many factors. In this study, the relationships between the ownership structure of banks, characteristics of the board of directors, and performance are investigated in terms of developing countries. The existence of a strong management structure in banks as financial intermediaries is important for the protection of investors and the transparency of the payments system. This will also play a major role in reducing the systematic risk in the economy. As a financial intermediary, banks also offer financial products and services. The fact that banks have a high level of leverage causes their financial risks to be high. The fact that banks have a complex organizational structure increases information asymmetry and reduces the ability of bank interest groups to control the decisions taken by the bank management. Examining the relationship between the ownership concentration, the structure of the board of directors and Tobin Q in banks in developing countries will be a guide for the bank's interest groups and legislators. The contribution of this study to the literature is to reveal the structure of the board of directors and the effect of concentration in ownership on bank performance

2. Data Set and Methodology

In this study, the characteristics of the board of directors and the relationship between ownership concentration and Tobin Q in terms of listed banks in Turkey, Brazil, India, South Africa, Taiwan and North Korea were analyzed. The data of the banks were collected from the Worldscope database using datastream. The analyses were made using the data of the listed banks for the period 2007 to 2014. The dependent variable, Tobin q, which is the representative of bank performance, was used. Independent variables consist of the board size, ownership ratio of the largest shareholder, independent board member ratio, expert board member ratio, loans to deposit ratio, duality, and non-performing loans to total loans ratio. In this study, the analyses were carried out using the Two-Step System Generalized Method of Movement (GMM) method, which takes into account the dynamic relationships between the variables.

3. Empirical Findings

According to the findings, it has been determined that the performance levels of banks in the previous period have a positive effect on their performance levels in the current period. Accordingly, the high-performance levels of the banks in the previous period enable higher performance in the next period. Also, a nonlinear relationship between the board size and performance has been determined. The finding indicates an optimal point for board size. It can be thought that the performance of the bank can be increased to higher levels by balancing the advantages and disadvantages to be gained from the large-scale board of directors. The relationship between the ownership percentage of the main shareholder and the bank performance is negative. The finding shows that the greater the influence of the large shareholder of the bank, the lower the bank's performance. However, when the square term of the concentration of ownership is added to the model, a statistically significant positive relationship was obtained between performance and the concentration of ownership and performance. If the concentration of ownership is too high, the performance of the bank is positively affected. The finding of a nonlinear relationship indicates that there may be an optimal point. In addition, the relationship between independent members and performance was found to be negative. Accordingly, as the share of non-managers in any unit of the

bank increases in the board of directors, the performance of the bank decreases. It is understood that the familiarity of the members of the board of directors with the activities and working procedures of the bank is important for the effective use and management of bank resources. It should be noted that independent members far from the banking sector may not be able to participate effectively in the management decision-making process. Having more board members with special skills can strengthen the decision-making process. However, in this study, a negative relationship was found between the ratio of expert members and performance. It is understood that the members of the board of directors who can evaluate the issues related to the bank as a whole rather than the people who are specialized in a certain field can benefit more. There is a positive relationship between duality and performance. The finding is not compatible with the Agency theory's predictions on duality. In contrast, the finding supports the predictions of the Stewardship theory. On the other hand, a positive relationship was found between the number of board meetings and Tobin q. It is understood that the performance of the bank increases when the activity of the board of directors increases. It has been determined that the higher the loans to assets ratio and the loan to deposit ratio, which is the bank-specific factors, the higher the bank performance. A statistically significant negative relationship was found between non-performing loans to total loans ratio and performance. According to the finding, if the ratio of non-performing loans in total loans increases, the performance of banks is negatively affected by the increase.

4. Discussions and Conclusions

In general, it is understood that as banks achieve success in their main function of financial intermediation, their performance will increase. Banks should pay attention to the importance of the management of resources and create a quality loan portfolio. It has been understood that the banks' fund supply capacity and loan portfolio quality are an important factor of performance. The importance of intermediation has emerged. It has been found that the management structure and ownership structure in banks are important factors in terms of bank performance. It is understood that it is important to carry out the activities of banks in developing countries in the light of corporate governance mechanisms.